เรื่องเสร็จที่ ๙๐๗/๒๕๕๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การออกคำสั่งเรียกให้ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนกรณีศาลมีคำพิพากษาแล้ว
และกรณีกระทรวงการคลังและราชการส่วนท้องถิ่นมีความเห็นแตกต่างกัน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๑๒๑๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดอุตรดิตถ์ขอหารือการพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ กรณีนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๕ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ ได้กระทำทุจริตยักยอกเงินของเทศบาล โดยข้อเท็จจริงแยกพิจารณาออกเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. กรณีการทุจริตทางการเงินของเทศบาล จำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท

๑.๑ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้มีคำสั่งเทศบาล ที่ ๙๑/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เนื่องจากนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๕ ได้ทุจริตนำเงินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว ได้แก่ การเบิกเงินโดยไม่มีเอกสารเบิกจ่าย มูลค่าความเสียหายจำนวน ๑,๓๔๕,๙๗๓.๑๖ บาท การเบิกเงินซ้ำ มูลค่าความเสียหายจำนวน ๕๓๖,๑๑๘.๐๘ บาท และเบิกเงินแล้วไม่ชำระเงินแก่เจ้าหน้าที่ มูลค่าความเสียหาย จำนวน ๕๓,๑๐๒ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๙๓๕,๑๙๓.๒๔ บาท โดยนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศ (นางสาวชวลา กัลยาณมิตร) ได้วินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวนเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ สรุปได้ว่า นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๙๓๕,๑๙๓.๒๔ บาท ส่วนเจ้าหน้าที่ของเทศบาล บุคคลอื่น ๆ ไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน พร้อมทั้งส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

๑.๒ กรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือแจ้งเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสี่ และวรรคห้า โดยไม่ต้องรอผลการตรวจสอบของกรมบัญชีกลาง

๑.๓ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งเขต ๖ จังหวัดพิษณุโลก ฟ้องคดีแพ่งเรียกให้นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ชดใช้เงินแก่เทศบาล ซึ่งต่อมาในวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ได้มีคำพิพากษาให้จำเลย (นางกมลวรรณ พรหมจันทร์) ชำระเงินให้แก่เทศบาล จำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท พร้อม

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๕/๑๒๒๐ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ดอกเบี้ย ๗.๕ ต่อปี นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๔) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้จำนวน ๗,๐๐๐ บาท

๑.๔ กรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลังได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๑๘.๖/๑๕๖๑๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แจ้งผลการตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ดังนี้

(๑) นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ได้รับเงินตามเช็คแล้วเบียดบังเป็นผลประโยชน์ส่วนตน พฤติกรรมมิใช่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ จึงต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายเป็นจำนวนเงิน ๑,๙๐๙,๒๔๒ บาท ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) ให้นางสาวชวลา กัลยาณมิตร นายกเทศมนตรี นายเจษฎา ศรุติสุต เทศมนตรี นางพรรณี ไกรลาศ ปลัดเทศบาล นายสหรัตน์ พิชัยพลากร รองปลัดเทศบาล นางภีรภัทร์ หมื่นยุทธ และนางสาวทรรศน์มน แก้ววงษ์ รับผิดชดใช้เงินตามสัดส่วนที่เกิดความเสียหายอันเกิดจากเช็ค จำนวนเงิน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท

(๓) ความเสียหายตามเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ๑ ฉบับ จำนวน ๑๐๘,๘๗๖ บาท และอีก ๑ ฉบับ จำนวน ๘,๘๓๖.๙๖ บาท ซึ่งเทศบาลตำบลศรีพนมมาศสั่งจ่ายร้านศรีพงษ์เครื่องเขียน และห้างหุ้นส่วนจำกัด ปัญญามอเตอร์ ตามลำดับ ซึ่งเป็นกรณีรับเงินไว้เกินกว่ามูลหนี้ที่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศต้องชำระ ให้เทศบาลฟ้องเรียกเงินคืนจากร้านศรีพงษ์เครื่องเขียน และห้างหุ้นส่วนจำกัด ปัญญามอเตอร์ และเมื่อเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้รับชดใช้เงินคืนจากนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ร้านศรีพงษ์เครื่องเขียน รวมทั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด ปัญญามอเตอร์ ครบถ้วนแล้ว ให้คืนเงินส่วนที่เกินแก่นางสาวชวลา กัลยาณมิตร นายเจษฎา ศรุติสุต นางพรรณี ไกรลาศ นายสหรัตน์ พิชัยพลากร นางภีรภัทร์ หมื่นยุทธ และนางสาวทรรศน์มน แก้ววงษ์ ตามสัดส่วนที่ได้ชดใช้ให้กับทางราชการ

๑.๕ เมื่อประมาณวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๙ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังได้มีหนังสือถึงเทศบาลตำบลศรีพนมมาศขอทราบว่า เทศบาลได้มีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหาย ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๑๘.๖/๑๕๖๑๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แล้วหรือไม่ ซึ่งเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้แจ้งให้กรมบัญชีกลางทราบว่าเทศบาลไม่ได้ออกคำสั่งตามความเห็นกรมบัญชีกลางดังกล่าว เนื่องจากเทศบาลได้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคห้า แล้ว และสำหรับกรณีที่ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ชดใช้เงินจำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท นั้น อยู่ระหว่างการดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของนางกมลวรรณ พรหมจันทร์

๑.๖ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศหารือจังหวัดอุตรดิตถ์ในกรณีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าเทศบาลจะยึดแนวทางคำพิพากษาของศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ที่ให้นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ชดใช้เงินจำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท ได้หรือไม่ ซึ่งจังหวัดอุตรดิตถ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบาลต้องออกคำสั่งตามความเห็นกรมบัญชีกลาง (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค

๐๕๑๘.๖/๑๕๖๑๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓) และหารือแนวทางปฏิบัติต่อกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๑.๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือของจังหวัดอุตรดิตถ์ในประเด็นดังกล่าวแล้วเห็นว่า

(๑) นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศได้วินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ จึงครบกำหนดอายุความ ๒ ปี ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ในวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ และพนักงานอัยการได้ฟ้องคดีดังกล่าวต่อศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ก่อนครบกำหนดอายุความ ๒ ปี โดยที่กรมบัญชีกลางยังไม่ได้แจ้งผลการตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ดังนั้น การดำเนินการของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศจึงเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสี่ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๘๔/๒๕๔๔ เรื่อง การตรวจสอบสำนวนและการดำเนินคดีเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ประเด็นที่หนึ่ง ที่สรุปได้ว่า หากกรมบัญชีกลางไม่สามารถแจ้งผลการพิจารณาตรวจสอบสำนวนการสอบสวนได้ทันก่อนคดีขาดอายุความ หน่วยงานที่ได้รับความเสียหายก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลก่อนคดีขาดอายุความ โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณาจากกระทรวงการคลังโดยที่ยังไม่ต้องออกคำสั่งแจ้งให้ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็ได้ เพื่อป้องกันคดีขาดอายุความ

(๒) ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ได้มีคำพิพากษาคดีดังกล่าวและคดีถึงที่สุดแล้วให้นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ชดใช้เงินแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศแต่เพียงผู้เดียว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท ซึ่งหากจะให้เทศบาลตำบลศรีพนมมาศออกคำสั่งตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง โดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง (หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๑๘.๖/๑๕๖๑๕ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๓) ที่มีความเห็นให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องหลายคนของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ รับผิดชดใช้เงินจำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท อีก ก็จะเป็นการนำหลักลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าวของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ ซึ่งกรณีเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยทุจริตอันเป็นความผิดอาญานั้น ถือว่าเจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต้องรับผิดตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และจะนำหลักลูกหนี้ร่วมมาใช้ไม่ได้ ทั้งนี้ ตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๗๑/๒๕๔๙ เรื่อง การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนและการใช้มาตรการบังคับเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ : กรณีกระทรวงการคลังเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดเพิ่มเติมและจำนวนเงินที่ต้องชำระเพิ่มขึ้นหรือลดลง ประเด็นที่สอง

(๓) ดังนั้น กรณีตามข้อหารือของจังหวัดอุตรดิตถ์และเทศบาลตำบลศรีพนมมาศดังกล่าวข้างต้น เทศบาลตำบลศรีพนมมาศจึงต้องถือปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่มีผลผูกพันระหว่างเทศบาลตำบลศรีพนมมาศกับนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ตามนัยมาตรา ๑๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยไม่ต้องออกคำสั่งตามความเห็นของกรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง เพราะเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคสี่ แล้ว ประกอบกับหากให้เทศบาลตำบลศรีพนมมาศออกคำสั่งตามความเห็นของกรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง ที่มีความเห็นให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศรับผิดชดใช้เงินจำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท อีก ก็จะเป็นการนำหลักลูกหนี้ร่วมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้กับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศที่กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามนัยมาตรา ๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒. กรณีทุจริตทางการเงิน จำนวน ๕,๗๑๙,๔๒๙.๗๙ บาท

๒.๑ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้มีคำสั่งเทศบาล ที่ ๒/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๙ จังหวัดลำปางได้ตรวจสอบงบบัญชีของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ งวดปีงบประมาณ ๒๕๔๐-๒๕๔๑ พบว่ามีเงินขาดบัญชี จำนวน ๖,๘๙๒,๘๑๕.๖๙ บาท ซึ่งผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด คณะกรรมการสอบสวนพบว่า กรณีเบิกเงินโดยไม่มีหลักฐานการเบิกจ่ายในปีงบประมาณ ๒๕๔๑ จำนวน ๑,๑๗๒,๙๑๕.๙๐ บาท ได้มีการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและดำเนินการส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการฟ้องไปแล้ว และจากการตรวจสอบพบว่าความเสียหายเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๕,๗๑๙,๔๒๙.๗๙ บาท โดยนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศ (นายเจษฎา ศรุติสุต) ได้วินิจฉัยสั่งการสำนวนการสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๔ พร้อมทั้งส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๔ โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้เงินแก่เทศบาล ดังนี้

(๑) นางสาวชวลา กัลยาณมิตร ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีในขณะนั้น จำนวนเงิน ๑,๑๓๐,๘๖๗ บาท

(๒) นายเจษฎา ศรุติสุต ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีในขณะนั้น (เฉพาะกรณีสั่งจ่ายเช็ค) จำนวน ๑๑,๖๔๙.๖๐ บาท

(๓) นายหลอง จันจ้อน ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีในขณะนั้น (เฉพาะกรณีสั่งจ่ายเช็ค) จำนวนเงิน ๑,๓๖๙.๕๐ บาท

(๔) นางพรรณี ไกรลาศ ปลัดเทศบาล จำนวนเงิน ๑,๑๔๐,๐๑๓.๑๑ บาท

(๕) นายสหรัตน์ พิชัยพลากร รองปลัดเทศบาล (เฉพาะกรณีสั่งจ่ายเช็ค) จำนวนเงิน ๓,๘๗๒.๙๕ บาท

(๖) นางภีรภัทร์ หมื่นยุทธ เจ้าหน้าที่การคลัง จำนวนเงิน ๒๓๒,๑๑๖.๙๔ บาท

(๗) นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๕ จำนวนเงิน ๓,๑๙๙,๕๔๐.๖๙ บาท

๒.๒ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศเกรงว่ากรณีดังกล่าวข้างต้นจะขาดอายุความ จึงได้ส่งเรื่องให้อัยการฝ่ายคดีแพ่งเขต ๖ จังหวัดพิษณุโลก ฟ้องคดีแพ่งดังกล่าวต่อศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ และเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้มีคำสั่งเทศบาล ที่ ๑๒/๒๕๔๕ เรื่อง ให้ชดใช้เงินคืนเทศบาล ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๕ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดตามข้อ ๒.๑ ชดใช้เงินคืนแก่เทศบาลและได้รับการชดใช้เงินคืนจากนายเจษฎา ศรุติสุต จำนวนเงิน ๑๑,๖๔๙.๖๐ บาท นายหลอง จันจ้อน จำนวนเงิน ๑,๓๖๙.๕๐ บาท และนายสหรัตน์ พิชัยพลากร จำนวนเงิน ๓,๘๗๒.๙๕ บาท

๒.๓ กรมบัญชีกลางโดยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๔/๒๓๔๐ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๘ แจ้งผลการตรวจสอบกรณีเงินขาดบัญชี จำนวน ๕,๗๑๙,๔๒๙.๗๙ บาท สรุปได้ดังนี้

(๑) นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ได้อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่จัดทำเช็คและเขียนเช็คแล้วรับเงินตามเช็คไปเป็นประโยชน์ส่วนตน จึงต้องรับผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยให้ชดใช้เงิน จำนวน ๕,๗๑๘,๕๗๙.๗๙ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

(๒) กรณีเบิกเงินโดยไม่มีหลักฐานการเบิกจ่าย ๑๐๔ รายการ ความเสียหายเป็นเงิน ๔,๒๐๔,๖๓๙.๐๑ บาท กรณีเบิกเงินงบประมาณเพื่อชดใช้เงินยืม แต่ไม่ได้โอนล้างเงินยืมและได้สั่งจ่ายเช็คไปอีก (เบิกซ้ำ) ๖๓ รายการ ความเสียหายเป็นเงิน ๑,๔๗๑,๗๖๕.๒๖ บาท และกรณีการเขียนเช็คฎีการายการเดียวกันซ้ำ ๒ ครั้ง และบันทึกบัญชีต่ำกว่าจำนวนเช็ค ๑ รายการ ความเสียหายเป็นเงิน ๔๒,๑๗๕.๕๒ บาท ทั้ง ๓ กรณี ให้นางสาวชวลา กัลยาณมิตร นายกเทศมนตรี นางพรรณี ไกรลาศ ปลัดเทศบาล นายเจษฎา ศรุติสุต เทศมนตรี นายหลอง จันจ้อน เทศมนตรี และนายสหรัตน์ พิชัยพลากร รองปลัดเทศบาล ซึ่งมีพฤติการณ์ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง รับผิดตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นตามเช็คแต่ละฉบับที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้อง ตามเอกสารแนบ ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนนางภีรภัทร์ หมื่นยุทธ เจ้าหน้าที่การคลังที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาของนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ มีพฤติการณ์ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่อ แต่ไม่ถึงขั้นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงไม่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหาย

ซึ่งหากเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้รับเงินจากนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ เมื่อรวมกับที่ได้รับชำระจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นไว้เกินความเสียหายแล้ว ให้คืนส่วนที่ได้ชำระไว้เกินให้แก่นางสาวชวลา กัลยาณมิตร นางพรรณี ไกรลาศ นายเจษฎา ศรุติสุต นายหลอง จันจ้อน และนายสหรัตน์ พิชัยพลากร ตามสัดส่วนที่แต่ละคนต้องรับผิดชดใช้ให้แก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศไว้แล้ว

(๓) กรณีการเก็บเงินค่าจัดเก็บขยะแล้วไม่นำเงินเข้าบัญชี จำนวน ๘๕๐ บาท ให้นางภีรภัทร์ หมื่นยุทธ และนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ รับผิดคนละกึ่งหนึ่งของจำนวน ๘๕๐ บาท เป็นเงินคนละ ๔๒๕ บาท ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

๒.๔ เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๙ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้รับแจ้งผลการขอให้ฟ้องคดีแพ่งให้ชดใช้เงินจำนวน ๕,๗๑๙,๔๒๙.๗๙ บาท จากพนักงานอัยการ สรุปได้ว่า คดีดังกล่าวอยู่ในอำนาจศาลปกครองเชียงใหม่ เทศบาลจึงให้พนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลปกครองเชียงใหม่ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๑ เทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้รับแจ้งจากสำนักงานศาลปกครองเชียงใหม่ สรุปได้ว่า ศาลปกครองเชียงใหม่มีคำสั่งไม่รับฟ้องคดีที่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศฟ้องนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ นางภีรภัทร์ หมื่นยุทธ นางพรรณี ไกรลาศ และนางสาวชวลา กัลยาณมิตร เนื่องจากเทศบาลตำบลศรีพนมมาศสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าสินไหมทดแทนได้

๒.๕ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือสอบถามเทศบาลตำบลศรีพนมมาศว่า ได้ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหาย ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๒๓๔๐ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๘ แล้วหรือไม่ ซึ่งเทศบาลตำบลศรีพนมมาศไม่ได้ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าเสียหายตามความเห็นกรมบัญชีกลาง และได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิด ตามหนังสือกรมบัญชีกลางดังกล่าว ตามคำสั่งเทศบาล ที่ ๕๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๑

๒.๖ จังหวัดอุตรดิตถ์หารือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประเด็นที่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศหารือจังหวัด สรุปได้ว่า การที่กรมบัญชีกลางแจ้งผลการพิจารณาตามหนังสือ ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๒๓๔๐ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๘ โดยไม่นำนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ผู้รับผิดมาร่วมเฉลี่ยความรับผิดด้วย จึงขอทราบเหตุผลพร้อมทั้งหลักเกณฑ์การพิจารณาการกำหนดความรับผิดในแต่ละรายในเรื่องดังกล่าว

๒.๗ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาข้อหารือของจังหวัดอุตรดิตถ์แล้วเห็นว่า

(๑) กรณีดังกล่าวเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตามคำสั่งที่ ๑๒/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการออกคำสั่งภายในกำหนดอายุความ ๒ ปี ตามนัยมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๔๘ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้แจ้งผลการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนให้เทศบาลตำบลศรีพนมมาศทราบ ปรากฏว่าความเห็นของกระทรวงการคลังแตกต่างกับความเห็นของเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ กรณีจึงต้องดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย

หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๘ ประกอบกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ข้อ ๖.๒ (หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๓.๖/ว ๓๑๔๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๒) ที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้วินิจฉัยความเห็นแย้งของเทศบาลกับกระทรวงการคลัง กล่าวคือ ถ้าเทศบาลตำบลศรีพนมมาศเห็นด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลัง เทศบาลก็สามารถออกคำสั่งใหม่ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องรับผิดตามความเห็นของกระทรวงการคลังได้ แต่ถ้าเทศบาลตำบลศรีพนมมาศยังเห็นแตกต่างกับกระทรวงการคลัง เทศบาลก็ต้องส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์วินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นว่าถูกต้อง และเมื่อเทศบาลได้รับทราบผลการวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์แล้วเทศบาลต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าวโดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องอายุความแต่อย่างใด เพราะเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในกำหนดระยะเวลาการใช้สิทธิเรียกร้องตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แล้ว ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๗๙๔/๒๕๔๗ เรื่อง การพิจารณาคำอุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ : กรณีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ประเด็นที่สาม

(๒) สำหรับหลักเกณฑ์การพิจารณากำหนดความรับผิดในแต่ละรายนั้น เป็นดุลพินิจของผู้แต่งตั้งที่จะวินิจฉัยสั่งการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๔๗๑/๒๕๔๙ ประเด็นที่สอง ที่สรุปได้ว่า กรณีเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐโดยทุจริตอันเป็นความผิดอาญา นั้น ถือว่าเจ้าหน้าที่อาศัยโอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งต้องรับผิดตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และจะนำหลักลูกหนี้ร่วมมาใช้ไม่ได้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาประเด็นปัญหาข้อกฎหมายข้างต้นแล้วขอหารือว่าความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามข้อ ๑.๗ และข้อ ๒.๗ ถูกต้องหรือไม่ และมีแนวทางปฏิบัติในการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชำระเงินค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

กรณีที่หนึ่ง การทุจริตเงินจำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาท ที่ศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ได้มีคำพิพากษาให้นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศแล้ว แต่ต่อมากระทรวงการคลังตรวจสอบและมีความเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่อื่นกระทำ

ละเมิดต้องรับผิดเพิ่มเติมด้วย นั้น เห็นว่า เมื่อกระทรวงการคลังมิได้แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลา นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศได้วินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควรตามข้อ ๑๗[๑] แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยฟ้องนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ให้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ และศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ได้มีคำพิพากษาให้นางกมลวรรณ พรหมจันทร์ รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศและคดีถึงที่สุดแล้ว แต่ต่อมากระทรวงการคลังแจ้งผลการตรวจสอบโดยมีความเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่อื่นกระทำละเมิดต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพิ่มเติมด้วย นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศจึงต้องนำความเห็นของกระทรวงการคลังมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยด้วย หากนายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศวินิจฉัยสั่งการแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังก็จะต้องส่งความเห็นดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์ในฐานะผู้กำกับดูแลเทศบาลตำบลศรีพนมมาศวินิจฉัยสั่งการเพื่อให้เทศบาลตำบลศรีพนมมาศปฏิบัติต่อไปตามข้อ ๑๘[๒] แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

---

[๑]ข้อ ๑๗ เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมิต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้มีอำนาจตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เห็นสมควรจะให้บุคคลใดส่งพยานหลักฐานหรือมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมอีกก็ได้

ในระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้ตระเตรียมเรื่องให้พร้อมสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความสองปีนับจากวันที่ผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหกเดือน ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เว้นแต่ในกรณีหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

[๒]ข้อ ๑๘ เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาเสร็จแล้ว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง และแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำกับดูแลหรือควบคุมหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นวินิจฉัยสั่งการให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวปฏิบัติตามที่เห็นว่าถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงในเรื่องที่หารือนี้ปรากฏว่า คำพิพากษาศาลจังหวัดอุตรดิตถ์วินิจฉัยให้นางกมลวรรณ พรหมจันทร์รับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศโดยมิได้วินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่อื่นไม่ต้องรับผิดแต่อย่างใด อีกทั้งกระทรวงการคลังก็มิได้มีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่อื่นต้องร่วมกับนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ รับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนจำนวน ๑,๙๐๙,๒๔๑.๗๕ บาทจนสิ้นเชิง แต่กำหนดแบ่งความรับผิดของเจ้าหน้าที่อื่นไว้เป็นจำนวนเงินที่แน่นอนแยกต่างหากจากความรับผิดของนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ จึงไม่อาจถือว่าเป็นการกำหนดให้เจ้าหน้าที่อื่นกับนางกมลวรรณ พรหมจันทร์ ต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนอย่างลูกหนี้ร่วม[๓] นอกจากนี้ กระทรวงการคลังก็มิได้มีความเห็นให้เจ้าหน้าที่อื่นอันได้แก่ นางสาวชวลา กัลยาณมิตร นายเจษฎา ศรุติสุต นางพรรณี ไกรลาศ นายสหรัตน์ พิชัยพลากร นางภีรภัทร์ หมื่นยุทธ และนางสาวทรรศน์มน แก้ววงษ์ ต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนร่วมกันจนสิ้นเชิง แต่กำหนดให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนต่างต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะตามส่วนของตนเท่านั้น จึงไม่อาจถือว่าเป็นการกำหนดให้เจ้าหน้าที่อื่นต้องร่วมกันรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนอย่างลูกหนี้ร่วมเช่นเดียวกัน ดังนั้น การที่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศจะวินิจฉัยสั่งการให้เจ้าหน้าที่อื่นรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลังจึงไม่ถือว่าเป็นการนำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ

กรณีที่สอง การทุจริตเงินจำนวน ๕,๗๑๙,๔๒๙.๗๙ บาท เทศบาลตำบลศรีพนมมาศออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้ว แต่ต่อมากระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วมีความเห็นเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่จะต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนแตกต่างไปจากที่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศออกคำสั่ง นั้น เห็นว่า เมื่อเทศบาลตำบลศรีพนมมาศได้รับแจ้งผลการตรวจสอบจากกระทรวงการคลังแล้ว แต่ผลการตรวจสอบของกระทรวงการคลังแตกต่างไปจากที่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศจึงต้องนำความเห็นของกระทรวงการคลังมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยสั่งการและดำเนินการต่อไปตามที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วในกรณีที่หนึ่ง แต่ในกรณีที่นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศและผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์พิจารณาวินิจฉัยสั่งการแตกต่างจากความเห็นของกระทรวงการคลังแล้วปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเกิดความเสียหายแก่หน่วยงาน ผู้ที่วินิจฉัยสั่งการดังกล่าวอาจ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายตามวรรคหนึ่งสั่งการตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งดำเนินการเพื่อออกคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือฟ้องคดีต่อศาลอย่าให้ขาดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนทราบ

[๓]มาตรา ๒๙๑ ถ้าบุคคลหลายคนจะต้องทำการชำระหนี้โดยทำนองซึ่งแต่ละคนจำต้องชำระหนี้สิ้นเชิงไซร้ แม้ถึงว่าเจ้าหนี้ชอบที่จะได้รับชำระหนี้สิ้นเชิงได้แต่เพียงครั้งเดียว (กล่าวคือลูกหนี้ร่วมกัน) ก็ดี เจ้าหนี้จะเรียกชำระหนี้จากลูกหนี้แต่คนใดคนหนึ่งสิ้นเชิงหรือแต่โดยส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือก แต่ลูกหนี้ทั้งปวงก็ยังคงต้องผูกพันอยู่ทั่วทุกคนจนกว่าหนี้นั้นจะได้ชำระเสร็จสิ้นเชิง

ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดนั้น ทั้งนี้ ตามนัยความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ซึ่งได้วินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๓๓๙/๒๕๔๒[๔]

สำหรับการกำหนดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศ นั้น เมื่อปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่หลายคนกระทำการให้เกิดความเสียหายแก่เทศบาลตำบลศรีพนมมาศในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดก็จะมีความรับผิดตามมาตรา ๑๐[๕] ประกอบกับมาตรา ๘[๖] แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น นายกเทศมนตรีตำบลศรีพนมมาศและผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์จึงต้องวินิจฉัยสั่งการให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนรับผิดในส่วนของตนโดยจะนำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับไม่ได้

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ธันวาคม ๒๕๕๑

---

[๔]บันทึก เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่กรณีรัฐวิสาหกิจมีความเห็นแตกต่างจากกระทรวงการคลัง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๖/๑๓๒ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๒ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

[๕]มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิดให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

[๖]มาตรา ๘ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใดให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้

ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย

ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับและเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น